

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ส่วน ดังนี้ คือ

1. ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผล
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกัน (Intercorrelation Coefficient) ของตัวแปรซึ่งนำมาศึกษาในรูปของตัวแปรสาเหตุและระหว่างตัวแปรซึ่งนำมาศึกษาในรูปตัวแปรสาเหตุกับตัวแปรเกณฑ์
3. ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบเส้นทางตามสมมติฐาน และรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว
4. ค่าสัมประสิทธิ์ของผล (Effect Coefficients) ตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ปรับปรุงใหม่

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

X_1	หมายถึง	ความพร้อมด้านสภาพการ เรียนการสอนของคุณะ
X_2	หมายถึง	พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
X_3	หมายถึง	ลักษณะของอาจารย์
X_4	หมายถึง	ความสัมพันธ์ในครอบครัว
X_5	หมายถึง	รายได้ของครอบครัว
X_6	หมายถึง	อาชีพของบิดา
X_7	หมายถึง	อาชีพของมารดา
X_8	หมายถึง	ระดับการศึกษาบิดา (จำนวนปีที่ศึกษาในสถาบันการศึกษา)
X_9	หมายถึง	ระดับการศึกษามารดา (จำนวนปีที่ศึกษาในสถาบันการศึกษา)
X_{10}	หมายถึง	สถานภาพการจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
X_{11}	หมายถึง	ความรู้เดิม
X_{12}	หมายถึง	นิสัยในการเรียน

X_{13}	หมายถึง	ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์
X_{14}	หมายถึง	ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่
X_{15}	หมายถึง	อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา
X_{16}	หมายถึง	เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
X_{17}	หมายถึง	เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม
Y	หมายถึง	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์
$\bar{X}$	หมายถึง	มัชฌิม เลขคณิต
S.D.	หมายถึง	ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน
C.V.	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การกระจาย
r	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน
R	หมายถึง	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การอธิบาย
S.E. _{est}	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย
F	หมายถึง	อัตราส่วนเอฟที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ของตัวทำนาย
P_{ij}	หมายถึง	สัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) ที่บอกผลทางตรง จากตัวแปรสาเหตุ j ไปยัง ตัวแปรผล i

จากกลุ่มตัวอย่างได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน อาทิ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปรสาเหตุ และตัวแปรผล ได้แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 มัชฌิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปร
สาเหตุและตัวแปรผลของนิสิต

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	C.V.(%)
1. ความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอน			
ของคณะ (X_1)	34.926 (55)	5.106	14.62
2. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (X_2)	54.583 (95)	8.307	15.22
3. ลักษณะของอาจารย์ (X_3)	35.054 (50)	5.147	14.68
4. ความสัมพันธ์ในครอบครัว (X_4)	57.122 (75)	7.368	12.89
5. รายได้ของครอบครัว (X_5)	2.693 (6)	1.228	45.59
6. อาชีพบิดา (X_6)	2.185 (3)	.872	39.91
7. อาชีพมารดา (X_7)	1.744 (3)	.825	47.31
8. ระดับการศึกษาบิดา (X_8)	10.455 (20)	5.295	50.65
9. ระดับการศึกษามารดา (X_9)	8.949 (20)	5.147	57.52
10. สถานภาพการจบชั้นมัธยมศึกษา.			
ตอนปลาย (X_{10})	.217 (1)	.413	
11. ความรู้เดิม (X_{11})	4.735 (6)	1.012	21.37
12. นิสัยในการเรียน (X_{12})	164.571 (250)	20.405	12.39
13. ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ (X_{13})	85.333 (120)	7.547	8.84
14. ความต้องการในการสอบคัด			
คัดเลือกใหม่ (X_{14})	3.058 (5)	1.426	46.63
15. อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา (X_{15})	3.119 (6)	1.765	56.59
16. เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมใน			
มหาวิทยาลัย (X_{16})	1.953	1.199	61.39
17. เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม (X_{17})	2.688	1.802	67.04
Y ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะ			
วิทยาศาสตร์ (Y)	2.515 (4)	.520	20.68

* ตัว เลขในวงเล็บหมายถึง คะแนน เดิม

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม (X_{17}) มีการกระจายของคะแนนสูงสุด (C.V. = 67.04) รองลงมาคือ เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (C.V. = 61.39) และค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ (X_{13}) มีการกระจายของคะแนนต่ำสุด (C.V. = 8.84) สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์พบว่า มีค่าเฉลี่ยของคะแนนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.515$) และมีการกระจายของคะแนนปานกลาง (C.V. = 20.68)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซึ่งนำมาศึกษาในรูปแบบตัวแปรสาเหตุ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรซึ่งนำมาศึกษาในรูปแบบตัวแปรสาเหตุ ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	Y
X ₁	1.0000																	
X ₂	.6053**	1.0000																
X ₃	.5792**	.7046**	1.0000															
X ₄	.2614**	.2099**	.2539**	1.0000														
X ₅	.0022	.0536	.0394	.1800**	1.0000													
X ₆	-.0009	-.0075	.0397	.1331**	.4433**	1.0000												
X ₇	.0040	-.0099	.0053	.1274**	.3642**	.3066**	1.0000											
X ₈	.0526	.0084	.0024	.2068**	.4121**	.5153**	.3206**	1.0000										
X ₉	.0372	-.0265	.0075	.2255**	.4197**	.4485**	.4645**	.7486**	1.0000									
X ₁₀	-.1254*	-.1110*	-.1150*	-.0519	.0140	.0459	.0410	.0952*	.0586	1.0000								
X ₁₁	.0079	-.0717	.0331	.2172**	.0209	.0860	.0651	.0459	.0301	-.0476	1.0000							
X ₁₂	.1965**	.2283**	.1624**	.2400**	-.0374	-.0205	.0279	-.0358	.0066	-.0396	.1095*	1.0000						
X ₁₃	.2201**	.2234**	.1669**	.1218*	.0465	-.0234	.0449	.0051	-.0081	-.0961	-.0017	.2763**	1.0000					
X ₁₄	-.0853	-.1290**	-.0892	-.0061	.0628	.1555**	.0364	.0662	.1170*	.4005	-.0730	.0009	-.1163*	1.0000				
X ₁₅	-.0620	-.0534	-.1029*	-.0498	.0720	.1293**	.0230	.1391**	.1196*	.2716**	-.1995**	-.1342**	-.1565**	.5947**	1.0000			
X ₁₆	.0363	-.0196	.0020	-.0775	.0046	-.0111	-.0161	.0591	.0997*	-.0433	-.2259**	-.1412**	.0388	.0073	.0471	1.0000		
X ₁₇	.0578	-.0201	.0209	.0455**	-.0473	-.0463	-.0302	-.0282	-.0782	-.1284*	.2430**	.2714**	-.0767	-.0377	-.1511**	-.2599**	1.0000	
Y	-.0381	-.0181	.0209	.1863	.0181	.0485	.0510	-.0027	-.0489	.0300	.3374**	.3143**	.0354	.1376**	-.0297	-.5097**	.5493**	1.0000

** P < .01

* P < .05

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กับความสัมพันธ์ในครอบครัว (X_4) ความรู้เดิม (X_{11}) นิสัยในการเรียน (X_{12}) ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ (X_{14}) และเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม (X_{17}) โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกสูงสุดกับ เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม ($r = .5493$) รองลงมาคือ ความรู้เดิม ($r = .3374$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกต่ำสุดกับความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ ($r = .1376$) ส่วนความสัมพันธ์ทางด้านลบ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์ด้านลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กับ เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (X_{16}) เพียงตัวเดียว ($r = -.5097$) ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ที่นำมาศึกษายังไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบเส้นทางตามสมมติฐานและรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว

ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบเส้นทางตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น ผู้วิจัยได้จัดเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

3.1 ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง หรือค่าน้ำหนักเบต้า (β) จากการวิเคราะห์ครั้งที่ 1 ของรูปแบบเส้นทางตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ในแผนภูมิที่ 1 ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของรูปแบบเส้นทางตามสมมติฐาน

สมการที่	เส้นทาง	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง	สมการที่	เส้นทาง	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง
1	P ₁₃	.5792 ^{**}	10	P _{15,11}	-.1998 ^{**}
2	P ₂₃	.7046 ^{**}		P _{15,13}	-.1569 ^{**}
3	P ₅₆	.2683 ^{**}	11	P _{17,2}	-.0729
	P ₅₇	.1865 ^{**}		P _{17,11}	.1691 ^{**}
	P ₅₈	.1247		P _{17,12}	.2324 ^{**}
	P ₅₉	.1193		P _{17,13}	.0365
4	P ₆₈	.5153 ^{**}		P _{17,16}	-.1917 ^{**}
5	P ₇₉	.4645 ^{**}	12	P _{y1}	-.0976
6	P _{11,4}	.2206 ^{**}		P _{y2}	.0164
	P _{11,5}	-.0188		P _{y4}	.1047 [*]
7	P _{12,1}	.0543		P _{y5}	.0214
	P _{12,2}	.1527 ^{**}		P _{y8}	.0425
	P _{12,11}	.1213 [*]		P _{y9}	-.0683
	P _{12,13}	.2305 ^{**}		P _{y,11}	.1379 ^{**}
8	P _{13,3}	.1672 ^{**}		P _{y,12}	.1354 ^{**}
	P _{13,5}	.0534 ^{**}		P _{y,13}	.0031
	P _{13,6}	-.0676		P _{y,14}	.1673 ^{**}
	P _{13,7}	.0453		P _{y,15}	-.0065
9	P _{14,10}	.2572 ^{**}		P _{y,16}	-.3418 ^{**}
	P _{14,11}	.0455		P _{y,17}	.3934 ^{**}
	P _{14,13}	-.0081			
	P _{14,15}	.5327 ^{**}			

^{**}P < .01

^{*}P < .05

จากตารางที่ 3 เป็นการพิจารณานัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (β) เพื่อตัดสัมประสิทธิ์เส้นทางบางเส้นออกไปโดยการพิจารณาจากค่านัยสำคัญทางสถิติควบคู่กับค่านัยสำคัญทางปฏิบัติซึ่งมีวิธีการพิจารณาดังนี้คือ

1. พิจารณาว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (β) มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมีนัยสำคัญทางสถิติก็ให้คงเส้นทางนั้นไว้ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่น P_{13} $P_{11,4}$ $P_{17,11}$

2. ถ้าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (β) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็ให้พิจารณาว่า มีนัยสำคัญทางปฏิบัติหรือไม่โดยยึดเกณฑ์ว่า ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง (β) ต้องมีค่าไม่น้อยกว่า .05 ถ้าน้อยกว่าให้ถือว่าไม่มีนัยสำคัญทางปฏิบัติ และให้ตัดเส้นทางนั้นออกจากเส้นทางตามสมมติฐาน (Pedhazur 1982: 617) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีนัยสำคัญทางปฏิบัติ เช่น $P_{12,1}$ $P_{13,5}$ $P_{17,2}$

จากหลักเกณฑ์ในการพิจารณานัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางในข้อ 1 และข้อ 2 แล้วปรากฏผลดังนี้ คือ

จากรูปแบบเส้นทางตามสมมติฐานมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางบางค่า คือ $P_{11,5}$ $P_{13,7}$ $P_{14,11}$ $P_{14,13}$ $P_{17,13}$ P_{y2} P_{y5} P_{y8} $P_{y,13}$ $P_{y,15}$ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และนัยสำคัญทางปฏิบัติจึงตัดเส้นทางเหล่านี้จากรูปแบบเส้นทางของสมมติฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น

สรุปค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่คำนวณได้จากรูปแบบตามสมมติฐานเป็นค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติและนัยสำคัญทางปฏิบัติมีทั้งสิ้น 32 ตัว และสัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีความสัมพันธ์ทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ คือจากความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ (P_{y1}) ความสัมพันธ์ในครอบครัว (P_{y4}) ระดับการศึกษามารดา (P_{y9}) ความรู้เดิม ($P_{y,11}$) นิสัยในการเรียน ($P_{y,12}$) ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ ($P_{y,14}$) เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ($P_{y,16}$) และเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม ($P_{y,17}$)

3.2 ค่าพารามิเตอร์เส้นทางของรูปแบบเส้นทางที่ปรับปรุงใหม่ โดยตัดเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและไม่มีนัยสำคัญทางปฏิบัติออกไป เพื่อให้ได้รูปแบบที่กระชับขึ้น (parsimonious model) ค่าพารามิเตอร์เส้นทางที่ปรับปรุงใหม่ ครั้งที่ 1 ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าพารามิเตอร์เส้นทางของรูปแบบเส้นทางที่ปรับปรุงใหม่ ครั้งที่ 1

สมการที่	เส้นทาง	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง	สมการที่	เส้นทาง	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง
1	P ₁₃	.5792**	9	P _{14,10}	.2579**
2	P ₂₃	.7046**		P _{14,15}	.5247**
3	P ₅₆	.2683**	10	P _{15,11}	-.1998**
	P ₅₇	.1865**		P _{15,13}	-.1569**
	P ₅₈	.1247	11	P _{17,2}	-.0668
	P ₅₉	.1193		P _{17,11}	.1691**
4	P ₆₈	.5153**		P _{17,12}	.2415**
5	P ₇₉	.4645**		P _{17,16}	-.1889**
6	P _{11,4}	.2172**	12	P _{y1}	-.0877
7	P _{12,1}	.0543		P _{y4}	.1102
	P _{12,2}	.1527*		P _{y9}	-.0294
	P _{12,11}	.1213*		P _{y,11}	.1373**
	P _{12,13}	.2305**		P _{y,12}	.1347**
8	P _{13,3}	.1666**		P _{y,14}	.1615**
	P _{13,5}	.0663		P _{y,16}	-.3436**
	P _{13,6}	-.0594		P _{y,17}	.3939**

** P < .01

* P < .05

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของรูปแบบเส้นทางที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 1 ปรากฏว่ายังมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ยังไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือมีนัยสำคัญทางปฏิบัติอยู่อีก 1 ค่า คือ จากระดับการศึกษามารดาไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (P_{y9}) จึงตัดเส้นทางนี้ออก แล้วคำนวณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางใหม่อีกครั้งได้ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 2 ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของรูปแบบเส้นทางที่ปรับปรุงใหม่ครั้งที่ 2

สมการที่	เส้นทาง	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง	สมการที่	เส้นทาง	ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง
1	P_{13}	.5792**	9	$P_{14,10}$	.2579**
2	P_{23}	.7046**		$P_{14,15}$	.5247**
3	P_{56}	.2683**	10	$P_{15,11}$	-.1998**
	P_{57}	.1865**		$P_{15,13}$	-.1569**
	P_{58}	.1247	11	$P_{17,2}$	-.0668
	P_{59}	.1193		$P_{17,11}$	.1691**
4	P_{68}	.5153**		$P_{17,12}$	.2415**
5	P_{79}	.4645**		$P_{17,16}$	-.1889**
6	$P_{11,4}$	.2172**	12	P_{y1}	-.0873
7	$P_{12,1}$	.0543		P_{y4}	.1032
	$P_{12,2}$	.1527**		$P_{y,11}$	.1365**
	$P_{12,11}$	.1213*		$P_{y,12}$	.1353**
	$P_{12,13}$	.2305**		$P_{y,14}$	.1581**
8	$P_{13,3}$	.1666**		$P_{y,16}$	-.3467**
	$P_{13,5}$	.0663		$P_{y,17}$	.3957**
	$P_{13,6}$	-.0594			

** $P < .01$

* $P < .05$

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของรูปแบบเส้นทางที่ปรับปรุงใหม่ ครั้งที่ 2 ปรากฏว่าสัมประสิทธิ์เส้นทางทุกเส้นทางมีนัยสำคัญทางสถิติ และนัยสำคัญทางปฏิบัติ และพบว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง P_{23} จากลักษณะของอาจารย์ (X_3) ไปยังพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (X_2) มีค่าสูงสุด เท่ากับ .7046 รองลงมา คือ P_{13} จากลักษณะของอาจารย์ (X_3) ไปยังความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ (X_1) เท่ากับ .5792

ถ้าพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (Y) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง $P_{Y,17}$ จากเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม (X_{17}) ไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าสูงสุด เท่ากับ .3957 รองลงมาคือ ค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง $P_{Y,16}$ จากเวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (X_{16}) ไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเท่ากับ -.3467 และค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง P_{Y1} จากความพร้อมด้านการเรียนการสอนของคณะ (X_1) ไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าต่ำสุด เท่ากับ -.0873

3.3 เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางตามรูปแบบเส้นทางที่ปรับปรุงใหม่* กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณโดยใช้สูตรของ Pearson ซึ่งปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 6

---

* การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางตามรูปแบบที่ปรับปรุงใหม่ คำนวณโดยวิธีนำค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง จากตารางที่ 4 แทนลงในสมการแสดงส่วนประกอบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ (ดูการหาสมการแสดงส่วนประกอบของความสัมพัทธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่และวิธีการคำนวณ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางในภาคผนวก ค. ข้อ 4)

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณจากสูตรของ Pearson

สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จากสูตรของ Pearson	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คำนวณจากสัมประสิทธิ์ เส้นทาง	ความแตกต่าง
r_{13}	.5792	.5792	.0000
r_{32}	.7046	.7046	.0000
r_{65}	.4438	.4438	.0000
r_{75}	.3642	.3641	.0001
r_{85}	.4121	.4121	.0000
r_{95}	.4197	.4197	.0000
r_{86}	.5153	.5153	.0000
r_{97}	.4645	.4645	.0000
$r_{4,11}$	.2172	.2172	.0000
$r_{1,12}$	.1965	.1965	.0000
$r_{2,12}$	.2283	.2284	-.0001
$r_{11,12}$	.1095	.1096	-.0001
$r_{13,12}$	.2763	.2763	.0000
$r_{3,13}$	.1669	.1668	.0001
$r_{5,13}$	.0465	.0466	-.0001
$r_{6,13}$	-.0234	-.0234	.0000
$r_{10,14}$	.4005	.4004	.0001
$r_{15,14}$	.5947	.5947	.0000
$r_{11,15}$	-.1995	-.1995	.0000
$r_{13,15}$	-.1565	-.1552	.0013
$r_{2,17}$	-.0201	-.0201	.0000

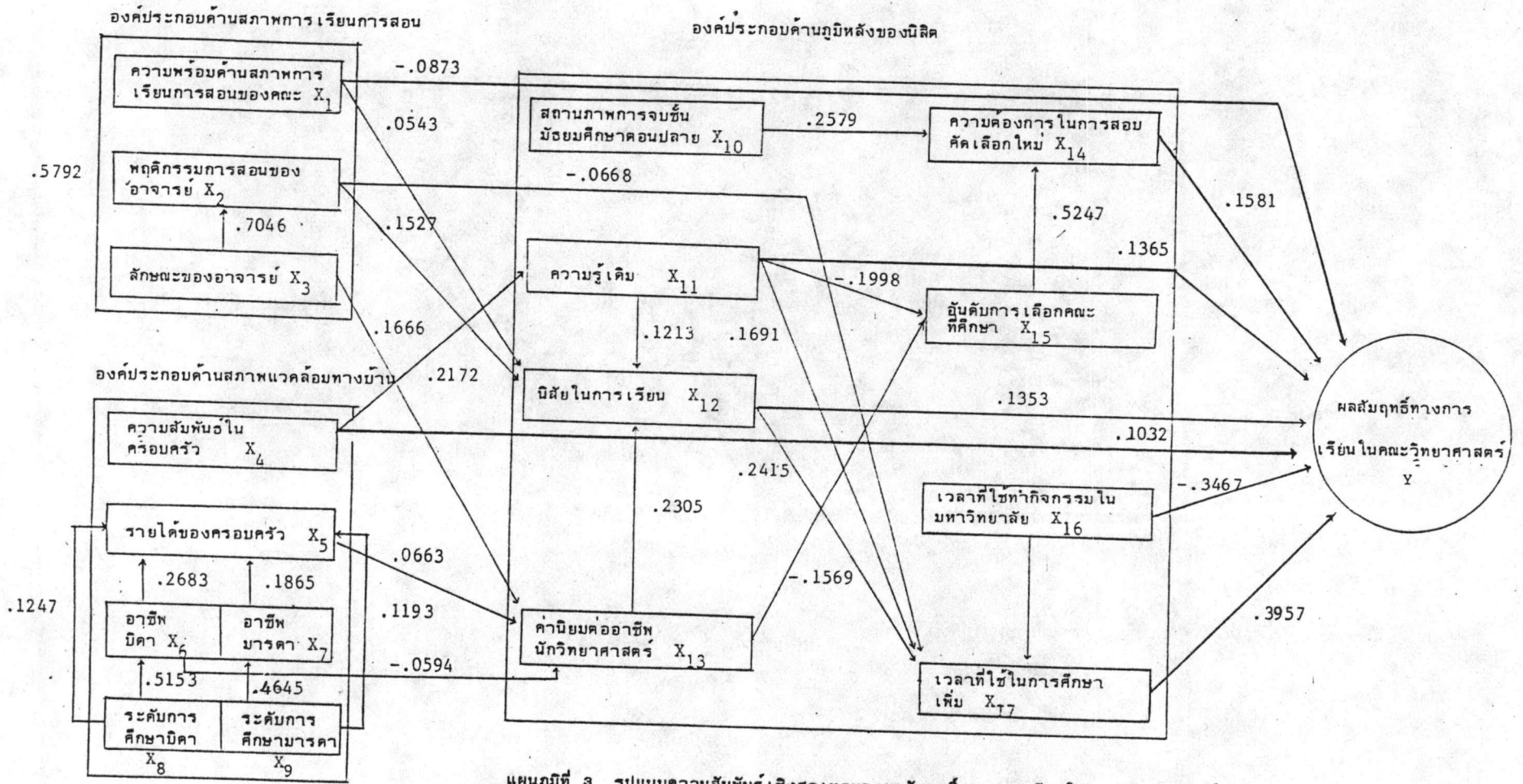
ตารางที่ 6 (ต่อ)

สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จากสูตรของ Pearson	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คำนวณจากสัมประสิทธิ์ เส้นทาง	ความแตกต่าง
$r_{11,17}$	.2430	.2429	.0001
$r_{12,17}$	.2714	.2714	.0000
$r_{16,17}$	-.2599	-.2599	.0000
r_{1y}	-.0381	-.0381	.0000
r_{4y}	.1863	.1865	-.0002
$r_{11,y}$	.3374	.3374	.0000
$r_{12,y}$	.3143	.3142	.0001
$r_{14,y}$	.1376	.1377	-.0001
$r_{16,y}$	-.5095	-.5093	-.0002
$r_{17,y}$	.5493	.5494	-.0001

จากตารางที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางทุกค่ากับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณจากสูตรของ Pearson ทุกคู่มีค่าใกล้เคียงกันมาก และมีผลต่างไม่เกิน .05 (ใช้ .05 เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับความแตกต่าง ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ 2527: 97) แสดงว่ารูปแบบที่ปรับปรุงใหม่ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.4 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ผ่านการตรวจสอบ

เมื่อได้เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณจากสูตรของ Pearson แล้วปรากฏว่า มีค่าใกล้เคียงกันมากทุกค่า และมีผลต่างไม่เกิน .05 (ใช้ .05 เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจเกี่ยวกับความแตกต่างปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ 2527: 97) ดังนั้นแสดงว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ได้ปรับปรุงใหม่ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุใหม่นี้ได้แสดงในแผนภูมิที่ 3

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ ที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากแผนภูมิที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้รับอิทธิพลที่เป็นสาเหตุทางตรงเชิงนิมิตานจากเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มมากที่สุด (ผลทางตรง = .3957) รองลงมาคือ ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ (ผลทางตรง = .1581) ความรู้เดิม (ผลทางตรง = .1365) นิสัยในการเรียน (ผลทางตรง = .1353) และความสัมพันธ์ในครอบครัว (ผลทางตรง = .1032) ตามลำดับ และได้รับอิทธิพลที่เป็นสาเหตุทางตรงเชิงนิเสธจาก เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย (ผลทางตรง = -.3467) และจากความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ (ผลทางตรง = -.0873) และมีรายละเอียดดังนี้คือ

ความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ มีอิทธิพลทางตรงเชิงนิเสธต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (ผลทางตรง = -.0873) และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผลเชิงนิมิตานผ่านมาทางนิสัยในการเรียน

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ โดยส่งผลเชิงนิมิตานผ่านมาทางนิสัยในการเรียน และส่งผลเชิงนิเสธผ่านมาทางเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม

ลักษณะของอาจารย์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ โดยส่งผลเชิงนิมิตานผ่านมาทาง พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ และค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์

ความสัมพันธ์ในครอบครัว มีอิทธิพลทางตรงเชิงนิมิตานต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (ผลทางตรง = .1032) และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผลเชิงนิมิตานผ่านมาทางความรู้เดิม

รายได้ของครอบครัว มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ โดยส่งผลเชิงนิมิตานผ่านมาทาง ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์

อาชีพบิดา มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ โดยส่งผลเชิงนิมิตานผ่านมาทางรายได้ของครอบครัว และส่งผลเชิงนิเสธผ่านมาทางค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์

อาชีพมารดา มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ โดยส่งผลเชิงนิมิตานผ่านมาทาง รายได้ของครอบครัว

ระดับการศึกษามัธยมศึกษา, ระดับการศึกษามหาวิทยาลัย มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ โดยส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทาง รายได้ของครอบครัว และระดับการศึกษามัธยมศึกษาส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทางอาชีพบิดา ส่วนระดับการศึกษามหาวิทยาลัยจะส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทางอาชีพมารดา

สถานภาพการจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ โดยส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทางความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่

ความรู้เดิม มีอิทธิพลทางตรงเชิงนิมิตต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (ผลทางตรง = .1365) และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทางนิสัยในการเรียน เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม และส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทางอันดับการเลือกคณะที่ศึกษา

นิสัยในการเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงนิมิตต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (ผลทางตรง = .1353) และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทาง เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม

ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ โดยส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทางนิสัยในการเรียน และมีผลเชิงนิมิตผ่านมาทางอันดับการเลือกคณะที่ศึกษา

ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ มีอิทธิพลทางตรงเชิงนิมิตต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (ผลทางตรง = .1581)

อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ โดยส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทาง ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่

เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย มีอิทธิพลทางตรงเชิงนิมิตต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (ผลทางตรง = -.3467) และมีอิทธิพลทางอ้อม โดยส่งผลเชิงนิมิตผ่านมาทางเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม

เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม มีอิทธิพลทางตรงเชิงนิมิตต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (ผลทางตรง = .3957)

จากผลสรุปนี้ เพื่อให้พิจารณาได้ชัดเจนขึ้น จึงได้เสนอเป็นเส้นทางความสัมพันธ์ของ
ตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ ทั้งทางตรงและทางอ้อม
ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4

แผนภูมิที่ 4 เส้นทางความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : ความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ

ผลทางตรง

ความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ผลทางอ้อม

ความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ → นิสัยในการเรียน → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ → นิสัยในการเรียน → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

ผลทางอ้อม

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

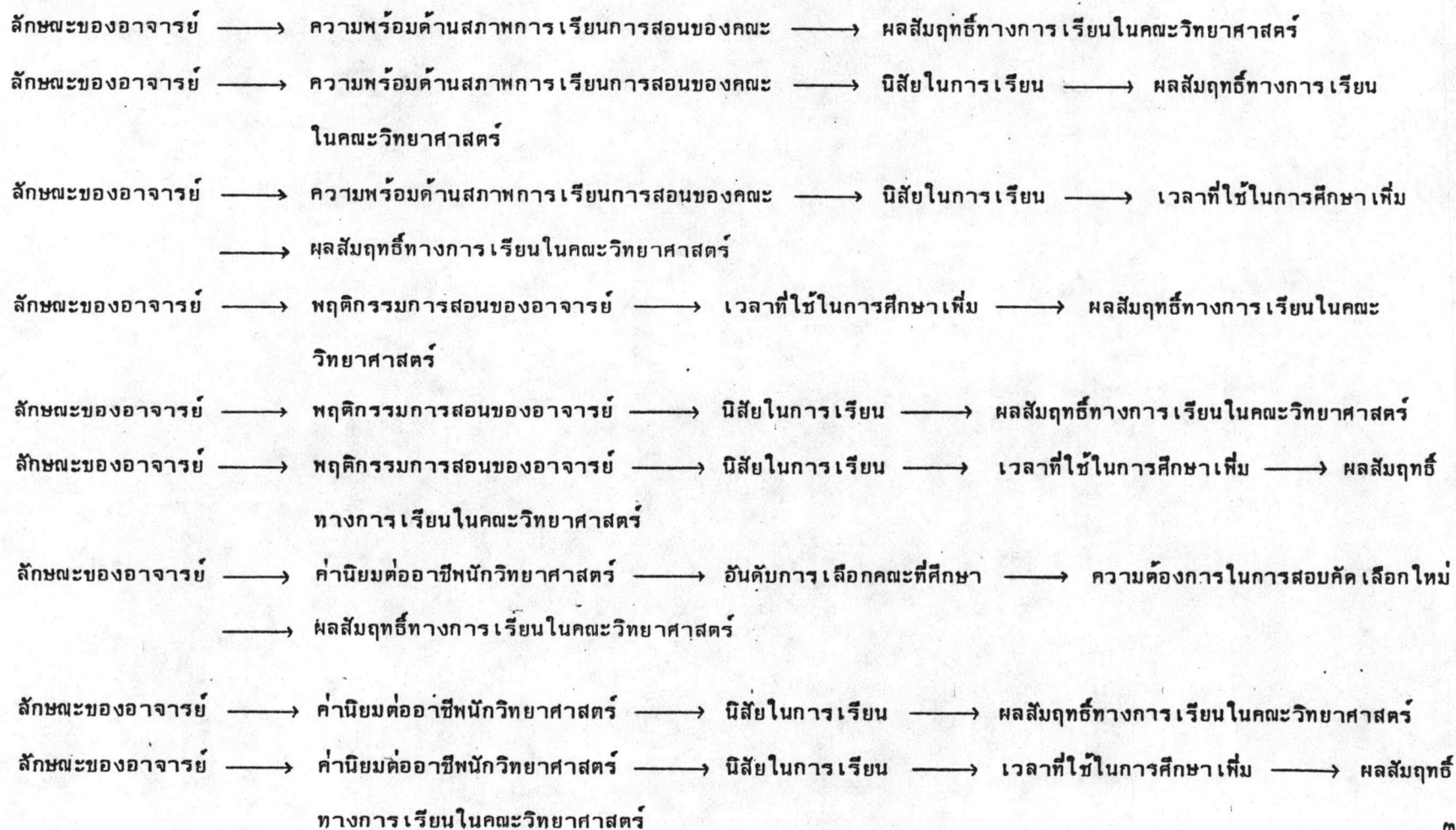
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ → นิสัยในการเรียน → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ → นิสัยในการเรียน → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

แผนภูมิที่ 4 (ต่อ)

ตัวแปร : ลักษณะของอาจารย์

ผลทางอ้อม

แผนภูมิที่ 4 (ต่อ)

ตัวแปร : ความสัมพันธ์ในครอบครัว

ผลทางตรง

ความสัมพันธ์ในครอบครัว → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ผลทางอ้อม

ความสัมพันธ์ในครอบครัว → ความรู้เดิม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ความสัมพันธ์ในครอบครัว → ความรู้เดิม → อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา → ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ความสัมพันธ์ในครอบครัว → ความรู้เดิม → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ความสัมพันธ์ในครอบครัว → ความรู้เดิม → นิสัยในการเรียน → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ความสัมพันธ์ในครอบครัว → ความรู้เดิม → นิสัยในการเรียน → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : รายได้ของครอบครัว

ผลทางอ้อม

รายได้ของครอบครัว → ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา → ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่
→ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

รายได้ของครอบครัว → ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

แผนภูมิที่ 4 (ต่อ)

รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : อาชีพบิดา

ผลทางอ้อม

อาชีพบิดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

อาชีพบิดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม
→ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

อาชีพบิดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา →
ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

อาชีพบิดา → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

อาชีพบิดา → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

อาชีพบิดา → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา → ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

แผนภูมิที่ 4 (ต่อ)

ตัวแปร : อาชีพมารดา

ผลทางอ้อม

อาชีพมารดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา →
ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

อาชีพมารดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

อาชีพมารดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : ระดับการศึกษาบิดา

ผลทางอ้อม

ระดับการศึกษาบิดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ระดับการศึกษาบิดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ระดับการศึกษาบิดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา →
ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

แผนภูมิที่ 4 (ต่อ)

ระดับการศึกษามิตา → อาชีพมิตา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ →
อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา → ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ระดับการศึกษามิตา → อาชีพมิตา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ระดับการศึกษามิตา → อาชีพมิตา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : ระดับการศึกษามารดา

ผลทางอ้อม

ระดับการศึกษามารดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ระดับการศึกษามารดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ระดับการศึกษามารดา → รายได้ของครอบครัว → คำนิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา →
ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

แผนภูมิที่ 4 (ต่อ)

ระดับการศึกษามารดา → อาชีพมารดา → รายได้ของครอบครัว → ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ →
อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา → ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในคณะวิทยาศาสตร์

ระดับการศึกษามารดา → อาชีพมารดา → รายได้ของครอบครัว → ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในคณะวิทยาศาสตร์

ระดับการศึกษามารดา → อาชีพมารดา → รายได้ของครอบครัว → ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน →
เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : สถานภาพการจบชั้นมัธยมตอนปลาย

ผลทางอ้อม

สถานภาพการจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย → ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : ความรู้เดิม

ผลทางตรง

ความรู้เดิม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในคณะวิทยาศาสตร์

แผนภูมิที่ 4 (ต่อ)

ผลทางอ้อม

ความรู้เดิม → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ความรู้เดิม → นิสัยในการเรียน → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ความรู้เดิม → นิสัยในการเรียน → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ความรู้เดิม → อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา → ความต้องการในสอบคัดเลือกใหม่ → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะ
วิทยาศาสตร์

ตัวแปร : นิสัยในการเรียน

ผลทางตรง

นิสัยในการเรียน → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ผลทางอ้อม

นิสัยในการเรียน → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์

ผลทางอ้อม

ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → นิสัยในการเรียน → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะ
วิทยาศาสตร์

ค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ → อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา → ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ → ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

แผนภูมิที่ 4 (ต่อ)

ตัวแปร : ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่

ผลทางตรง

ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา

ผลทางอ้อม

อันดับการเลือกคณะที่ศึกษา → ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

ผลทางตรง

เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ผลทางอ้อม

เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย → เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

ตัวแปร : เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม

ผลทางตรง

เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม → ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์

4. ค่าสัมประสิทธิ์ของผล (Effect Coefficients) ตามรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ปรับปรุงใหม่

ค่าสัมประสิทธิ์ของผลประกอบด้วย ผลทางตรง (Direct Effect) ผลทางอ้อม (Indirect Effect) และผลรวม (Total Effect) ซึ่งคำนวณโดยวิธีของดันแคน (Duncan อ้างถึงใน นงราม เศรษฐพานิช 2526: 3-16)

จากแผนภูมิที่ 3 คำนวณหาค่าความสัมพันธ์ที่เป็นผลทางตรง ผลทางอ้อม และผลรวมของผลทางตรงและผลทางอ้อม จากตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ (ดูวิธีการคำนวณในภาคผนวก ค. ข้อ 5) ได้ปริมาณผลทางตรง ผลทางอ้อม และผลรวมของผลทางตรง และผลทางอ้อม ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษาปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์ของผลจากอุปมยความล้มเหลวเชิงสาเหตุ กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เดียวกัน

ประเภทของความล้มเหลว	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร																															
	3	3	5	5	8	9	8	7	4	1	2	11	13	3	5	6	10	15	11	13	2	11	12	16	1	4	11	12	14	16	17	
ก. ส.บ.ส.สหสัมพันธ์	.5792	.7046	.4433	.3641	.4121	.4197	.5153	.4645	.2172	.1965	.2283	.1095	.2763	.1669	.3465	-.0234	.4005	.3947	-.1995	-.1565	-.0201	.1430	.2714	-.1599	-.0381	.2863	.1374	.1143	.1376	-.3093	.3494	
ข. ความล้มเหลวเชิงสาเหตุรวม																																
1) หลากหลาย	.5792	.7046	.2683	.1865	.1247	.1193	.5153	.4645	.2172	.0543	.1527	.1213	.2305	.1966	.3663	-.0549	.2579	.3247	-.1998	-.1549	-.0668	.1691	.2415	-.1389	-.0873	.1032	.1365	.1353	.1581	-.3469	.3957	
2) หลากน้อย	-	-	-	-	.1383	.0966	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.0178	-	-	-	-	.0369	.0293	-	-	.0125	.0466	.0783	.0956	-	-.0747	-	
3) หลาก	.5792	.7046	.2683	.1865	.2630	.2059	.5153	.4645	.2172	.0543	.1527	.1213	.2305	.1966	.3663	-.0416	.2579	.3247	-.1998	-.1549	-.0299	.1984	.1415	-.1389	-.0748	.1498	.1248	.1309	.1581	-.2722	.3957	
ค. ความล้มเหลวที่ไม่ใช่สาเหตุรวม	-	-	.1750	.1777	.2491	.2138	-	-	-	.1422	.0756	-.1118	.0458	.0003	-.0196	.1182	.1426	.0700	.0001	.0004	.0098	.0446	.2298	-.0710	.0367	.0365	.1226	.0834	-.3225	-.2371	.1537	

* หมายถึง จำนวนใหญ่ที่เป็นสาเหตุในสมการโครงสร้างของอุปมย

** หมายถึง จำนวนใหญ่ที่เป็นตัวแปรนอกในสมการโครงสร้างของอุปมย

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 7 จะเห็นว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ร่วมทั้งหมดระหว่างคู่ของตัวแปร ซึ่งประกอบด้วยความสัมพันธ์ 2 ส่วน ได้แก่

1. ส่วนที่เป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล ประกอบด้วย ผลทางตรง ผลทางอ้อม และผลรวม
2. ส่วนที่เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สาเหตุและผล

ส่วนคู่ของตัวแปรที่มีทั้งส่วนของความสัมพันธ์ที่เป็นผลทางตรง และผลทางอ้อมกับส่วนของความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สาเหตุและผลได้แก่ ระดับการศึกษาบิดา ระดับการศึกษามารดา ที่มีต่อรายได้ของครอบครัว ($X_8 X_5$, $X_9 X_5$) พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ความรู้เดิมที่มีต่อ เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม ($X_2 X_{17}$, $X_{11} X_{17}$) ความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ ความรู้เดิม นิสัยในการเรียน เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ ($X_1 Y$, $X_{11} Y$, $X_{12} Y$, $X_{16} Y$)

สำหรับ คู่ของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ที่เป็นสาเหตุทางตรงเท่านั้น เช่น ลักษณะของอาจารย์ที่มีต่อความพร้อมด้านสภาพการเรียนการสอนของคณะ ($X_3 X_1$) อาชีพบิดา อาชีพมารดา ที่มีต่อรายได้ของครอบครัว ($X_6 X_5$, $X_7 X_5$) ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่มีต่อความรู้เดิม ($X_4 X_{11}$) ลักษณะของอาจารย์ รายได้ของครอบครัว ที่มีต่อค่านิยมต่ออาชีพนักวิทยาศาสตร์ ($X_3 X_{13}$, $X_5 X_{13}$) นิสัยในการเรียน เวลาที่ใช้ทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัยที่มีต่อเวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่ม ($X_{12} X_{17}$, $X_{16} X_{17}$) ความต้องการในการสอบคัดเลือกใหม่ เวลาที่ใช้ในการศึกษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในคณะวิทยาศาสตร์ ($X_{14} Y$, $X_{17} Y$)

ในกรณีที่ปรากฏความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่สาเหตุและผลระหว่างคู่ของตัวแปรนั้น เนื่องจากตัวแปรภายนอก ซึ่งยังมีอิทธิพลต่อตัวแปรเกณฑ์ โดยที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษาวิจัยในที่นี้ หรืออาจเนื่องมาจากการที่ตัวแปรยังมีส่วนที่สัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ